

el rellotge

Hoplostethus mediterraneus, Cuvier 1829. El peix que mesura el temps. Bona definició la del nostre amic Josep Xolvi per il·lustrar la fesomia i longevitat d'aquest peix.

No te nom en castellà pel desconeixement d'aquesta espècie als mercats peninsulars, i amb prou feines el coneix la gent propera als mariners. No és usual pescar-lo en els caladors convencionals de gamba i gramantole, però sí justet al costat i a més profunditat, com el telescopi.

L'orde dels peixos Bericiformes inclou la família Traquíctids, la dels rellotges, amb dues espècies : el Rellotge Atlàntic (*Hoplostethus atlanticus*, Collet 1889) que aplega als 40cm de talla, i el Rellotge Mediterrani (*Hoplostethus mediterraneus*, Cuvier 1829) amb només 25cm. Tenen algunes característiques arcaïques com l'esquelet cefàlic exterior amb cavitats mucoses vorejades de crestes òssies, cos ovalat en *H. atlanticus* i quasi circular en *H. mediterraneus*, alt i comprimit, aleta dorsal més llarga que l'anal, quilla ventral dentada d'escuts espinosos, musell xato, boca gran sense dents i oblíqua, ulls grans, cavitat bucal negra i làmines branquials llargues i fines apropiades per filtrar plàncton.

Se sap ben poc dels rellotges però els seus "otolits" - son els ossets de l'oïda interna dels peixos que créixen a capes - revel·len que poden viure molts anys, fins 30, que pels peixos és molt. Són batipelàgics per davall dels 700 metres i en tot tipus de fons, ja siguen de sediment o sobre els "muralls" - roques i cons volcànics del fons on viuen coralls d'aigua freda- on aprofiten els corrents ascendants que canalitzen el plàncton.

Des de fa uns quinze anys, a l'Atlàntic Nord, les flotes industrials d'Islàndia, Noruega i Dinamarca començaren a pescar el rellotge atlàntic a l'arrossegament pelàgic en fons molt profunds de la Cordillera Central Atlàntica, sobre les muntanyes submarines, hàbitat dels coralls d'aigua freda. Les captures foren molt bones, comercialitzant els filets congelats al Japó, però en alguns casos s'hi va fer mal a les comunitats coral·lines per la destrucció de l'arrossegament sobre coral·ligen.

Paralel·lament les poblacions de rellotge atlàntic han minvat per no haver-hi un estudi d'impacte ni una regulació de la pesqueria amb el greuge de que l'alteració provoque una substitució de les espècies en el fràgil ecosistema batial.

A casa nostra - la nostra mar Mediterrània- no hi ha una pesquera dedicada al rellotge. Ací l'espècie objectiu és la gamba i la captura de rellotges i telescopis és accidental. No s'arrossega sobre coralls ni roques del fons. Com que la captura és esporàdica, els tripulants es parteixen els rellotges per menjar a casa. I gaudeixen d'un bon peix.

El reloj

No tiene nombre en castellano porque esta especie es desconocida en los mercados peninsulares, e incluso entre la gente próxima a los marineros. No es usual pescarlo en los caladeros convencionales de gamba y gramantoleto, pero sí justo al lado y a más profundidad, como pasa con el telescopio.

La orden de los peces Bericiformes incluye la familia Traquítids, la de los relojes, con dos especies: el Reloj Atlántico (*Hoplostethus atlanticus*, Collarín 1889) que llega a los 40cm de largo, y el Reloj Mediterráneo (*Hoplostethus mediterraneus*, Cuvier 1829) con solo 25cm.

Tienen algunas características arcaicas como el esqueleto cefálico exterior con cavidades mucosas bordeadas de crestas óseas, cuerpo ovalado en el *H. atlanticus* y casi circular en el *H. mediterraneus*, alto y comprimido, aleta dorsal más larga que la anal, quilla ventral dentellada de escudos espinosos, morro chato, boca grande sin dientes y oblicua, ojos grandes, cavidad bucal negra y láminas branquiales largas y finas apropiadas para filtrar plancton.

Se sabe bien poco de los relojes pero sus "otolitos" - los huesecillos del oído interno de los peces que crecen a capas - revelan que pueden vivir muchos años, hasta los 30, que para los peces es mucho. Son batipelágicos por debajo de los 700 metros y en todo tipo de fondos, ya sean de sedimento o sobre los "muralls" - rocas y conos volcánicos del fondo donde viven corales de agua fría- donde aprovechan las corrientes ascendentes que canalizan el plancton.

Desde hace unos quince años, en el Atlántico Norte, las flotas industriales de Islandia, Noruega y Dinamarca pescan el reloj atlántico con artes de arrastre pelágico muy profundo en la Cordillera Central Atlántica, sobre las montañas submarinas, hábitat de los corales de agua fría. Las capturas han sido muy buenas, comercializando los filetes congelados en Japón, pero en algunos casos se ha hecho daño a las comunidades coralinas por la destrucción del arrastre sobre el coralígeno.

Paralelamente, las poblaciones de reloj atlántico han menguado por no haber un estudio de impacto ni una regulación de la pesquería con el agravio de que la alteración provoca una sustitución de las especies en el frágil ecosistema batial.

Aquí -en el Mediterráneo- no hay una pesquera dedicada al reloj. Aquí la especie objetivo es la gamba y la captura de relojes y telescopios es accidental. Tampoco se pesca con arrastre sobre corales ni rocas del fondo. Como que la captura es esporádica, los tripulantes se reparten los relojes para comer en casa. Y gozan de un buen pez.

por el Profesor Haddock

Ver artículo original (447 visitas)